

LIBERUL ROMÂN

Apare Marția, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL

Posta Sibiu pe an 7 E. 6 luni 5 E. 50 cr. 3 luni 1 E. 75 cr.
Posta mareșale pe an 8 E. 6 luni 4 E. 3 luni 2 E.
Posta străduțate pe an 12 E. 6 luni 6 E. 3 luni 3 E.

Centrul abonamente și inserții a se adresa la:

Administrația tipăritorii arhidieceze Sibiu, strada Mălăieșilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Liberalului Român”, strada Mălăieșilor Nr. 37.
Episcopia îndreptător se referă. — Articuli nepolitici nu se însoțesc.

INSERȚIUNILE

Posta ordată 7 cr. — de două ori 13 cr. — de trei ori 18 cr. răsădit cu litere galbene și cu timbra de 30 cr. postare 6 cr. — care publicare.

Sibiu, 6 Martie.

În cercurile parlamentare din Buda pe sta se pregătește o rezoluție. Scopul rezoluției este a se ratifica, ca în viitorul perioadei dieței să numai fie de trei ani, ca până acum, și de cincî ani. Proiectul de rezoluție a cercului Mărcuri în casa deputaților și este deja subversiv de cei mai mulți membri ai partidei guvernului; de mulți, cari nu aparțin vre-unei partide (Széll, Wahrman n etc.) de unei membri, cari aparțin stângei extreme. Membri distincți din opozițiunea moderată precum: Apányi, Pulszky au promis sprijinirea rezoluției și aceasta se așteaptă și din partea baronului Senyey, care s'ar exprimat demult pentru o astfel de măsură. În sensul rezoluției, ar trebui să i se dea instrucțiune guvernului de a prezenta aceste deputații cât mai îngrabă un proiect de lege, conform căruia alegele cele mai deaprobe să s'iați valabile pe o perioadă de cinci ani. Mulți dintre cei suberși — în ziua dîntă, Mercuri, un suberș de-ja peste o sută — recomandă, că în loc de a se da guvernului instrucțiune se viată cu proiect de lege în casa deputaților, subscriitorii înțegii să viată cu un proiect de lege în toată forma, ceea ce după toate semnele se va și împlîna în puține zile.

Nu țieem că aceasta ar fi o novelă fatală, căci după împregurări meara aceasta are și părțile sale bune. Merită însă în împregurării, în care ne aflăm, o deosebită atențiune din partea tuturor, căți mai poartă un interes de cauza noastră națională. Este vorba, că prin măsura aceasta ne vedem înaintea unei probleme, care ne demandă cu toată seriozitatea, și a gândi de acum la ceea ce avem să facem pentru o perioadă de cinci ani. O perioadă de cinci ani este mult timp în viața unui popor, mai ales când evenimentele tin pas cu locomotive și cu iutala electricității.

Că măsura din ceștine încă nici proiect de lege nu este, n'are să nu duca în ispită. Când o ceștine e aprijinată aproape de toate partidele din casa deputaților Ungariei, nu are să aștepte mult până să se vadă votată. Celelalte urmează apoi de sine.

Scind că între noi sînt mulți oameni, cari aderează la „mîntea cea din urină a Românilor”, ne ținem de datorință, a înalța glasul și a atrage atențiunea publicului român asupra fenomenului acestuia nu în viața constituției ungareci.

Să nu cugete cineva, că prin îndigăratea ce o facem an vrea să judecăm hotărîre, ce are să în conferență. Căci, ori cum ar fi hotărîrea conferenței, datorința de a îngrici, că alegătorii noștri s'au nu mai fie exploși în favorul contractului principial și a naționalității noastre, rămâne indisputabilă. La ori ce cas, ega dar, avem să îngrigim, ca prin cinci ani înainte să asigurăm naționalității noastre o pozițiune, prin care să primăm pe contrari de ocaziune a ne dice: că șed în dieți și faci legi în contra convingerilor noastre din încrederea poporului nostru.

Cu „daci” și „poste” nici un Român, care ține cu la reputațiunea națională și la viitorul său nu mai face scooteală. E mai rău ca înainte cu cincisprezece ani, o scim; și mai rău ca înainte cu unsprezece ani, carși o scim; mai rău ca înainte cu 9 ani și cu un curvînt mai rău ca mai înainte; o scim de asemenea bine. Dar după ce am lăsat să se grămădească o povară mai mare asupra capetelor noastre, și datorita noastră este mai mare de a prăvăli grămada de pe capetele noastre până nu e așa de grea ca să ne strivească cu deservire.

Credem căcuri, că sînt oameni între noi, cari se îngrăscă când stau înaintea problemei, care se înalță ca o namilă înaintea noastră; credem căcuri, că vor fi mulți, cari nu s'ar îndura căcuri, a părăsi o comoda a bucurate de până acum; credem și mai puțin, că aceia, pentru care pasivitatea, cum se vede încl apără acum, a mai fost și un ivor de care care „cătiguri,” se vor desparți cu mare greutate de dînsa.

Însă, spre încurajarea unora și spre mângăierea altora, trebuie să țieem, că chiar pasivitatea se decretă conferența viitoare, la nici un cas nu se va mai practica ca în trecut: dacă vom voi să mai ținem ceea la demnitătea noastră națională. Motivele le-am indicat mai sus.

Așa dar jos cu frical jos cu prețel, și jos cu ilasimie, „cătigului” și bărbătește la lucru de pe acum trebură, să se pună bărbații noștri, ca să ne se trezească, mîne poimîne, că sînt păstori lăzi de turmă și căpitani lăzi de oaste.

Pentru acei ce vor fi destinați de încrederea alegătorilor să viată la conferență, vedem încl împregurarea cea nouă ce s'ia vi pe orizontul constituțional, cu un motiv mai mult de a cumpăni bine, cum vor vota într'o aflare, dela care atără foarte mult, dacă nu cumva viitorul nostru pe decenii, pe seculi înainte.

Atentatul asupra împăratului Alexandru II.

Ofecler Novikov raportază despre catastrofa în „Novoje Vremja” astfel: Novikov a fost cu doi camerați de patru cămă casa dela manegiu, unde împăratul a fost țintit revistă asupra trupelor, când încă auți deotațiunea. Novikov alergă la locul eplosiunei și vedu căm în depărțare de 30 pași de acolo o grupă de oameni. Un nor de de zăpădă mestecat cu așchi se ridică. Apoi ură a doua eplosiune. Novikov se apropia mai iute, vedu nisce matrozii ținea pe cineva, zăpădă acrononită pe pîndă, și văzu căm, pe un cosos rănit și o persoană civilă lîngă el. În zăpădă zăcea împăratul, fără eșpă și fără manta, în veștinte atărăte și cu piccioarele sfărțate, a căror sâcse colorau zăpădă. Novikov se aruncă plîngînd la piccioarele împăratului și țiecînd: „Dumnezeu meu, ce au făcut cu mine! Ceasă Voasă?” Împăratul nu se mișcă. Cu ajutorul matrozilor Novikov ridică pe împărat, cuprîndîndu-l de trup și

de pept, peclând matrozii ținea piccioarele, fără a depune însă puscle. Împăratul se silia a „și” ridica mîna la fruntea sîngerăsoasă și țiece de două ori: „Rece!” Novikov înșă dă a trage o cărpă din buzunarul său, pentru a lega capul împăratului, când încă vedea marle-principe Michail. „Sapa, cum Te simți?” întrebă marle-principe, peclăndu-se spre fața împăratului. Ce a respuns împăratul, nu se putea bine înțelege. Din pieptul său nu se țieci un vaiet. Marle-principe demandă matrozilor, a lăpăda puscle și scopuri, înclă unia dintre asistorei, care fu transportat. Novikov întrebă pe marle-principe, dacă acesta ar permite, a transporta pe împăratul în casa cea mai de aproape, pentru a se pune aici bandajul. Împăratul, precum se vede încl conșcu de sine, auți această și șopli: „Duceți-mă în palat, ca să mor acolo!” și încă ceva, ce nu se putea înțelege. Aceste cuvinte au fost cele din urmă; apoi se închisă ochii și gura și nici un sunet nu se mai auți. Împăratul fu transportat apoi pe sania lui Dworętycki la palat.

Al doilea atentatilor prinși se cheamă Nicolai Iwanoff, Ruskoff și născut 17 iunie, de 19 ani, cercetă mai înainte școala cercușală din Wytygra, apoi școala reală din Cerepove, înclărăd apoi a. 1879 în institutul montanistic din Petersburg. Din Decembrie 1880 însu nu cerceta nici o prelegere. Cu totul s'au rînit la atentat 18 persoane, dintre care două au și murit. Și Dworętycki, directorul de poliție, nu reșosat deși în urma ranelor rimate.

Poliția din Petersburg a isăbutit a descoperi complicata unui individ. Înclărăd poliția în locuința lui, acesta descără revolverul de șapte ori asupra polițarilor omorînd pe unul din ei; car în sfârșit se împuscă pe sine însuși în cap și remase mort.

Poliția a descoperit în colțul parcului Newsky într'o cartă de brănză o mină. Aceasta a fost săpădă în direcțiunea manegului.

„Königsche Zeitung” a primit următoarea scire din Petersburg 20 17 Martie m.: Comitetul executiv revoluționar a trimis pe calea postei la redacțiunile gazetelor de aici, la diferite persoane însemnate o proclamațiune cu data din 13 Martie n. și extrădată în 14 Martie n. care este tipărită pe hârtie brună în tipografia dela „Narodnaja Wolja”. Proclamațiunea dovedește un cîșim nemai pomenit. După o opiniere de doi ani și după jertfe mari fapta liberării a succes în sfârșit — așa stă în textul proclamațiunii. A l e c e a n d r u III se adămonese, a nu urma exemplului tatălui său și a nu deveni un tiran. Comitetul se roagă de toți soții de principii, a sprijini și de aci încolo cauza revoluției, dacă după ar trebui începută și împotriva împăratului nu. În introducere proclamațiunii se țiece: „Alexandru II a cădînt în urma venetății de moarte din 7 Septembrie 1879!”

Atențele asupra împăratului Alexandru II.

Contra nici un cap încoronat țiece „Resoluii” nu s'au comis atără atențele și așa de repede unul după altul, ca asupra lui Alexandru II. Planurile de omor se grămădă, mai cu sams în cei doi ani din urmă iute unul după altul. În adever trebuie să ne mirăm, că toate aceste tentative făcute de o ligă înverunată și criminală, cu atără curaj rece, și cu o hotărîre diabolică, nu s'iau ajuns școful lor criminal. Totdeauna, când în asii din urmă deșpeșle oficiale cu loacimul lor misterios raportau despre plauri nușdă privite ca imposibile de realizat, despre acele submăni înfiorătoare, cari cercară să nimească pe împăratul, aci în casa lui bine păzită, aci în vagon pe calea ferată, totdeauna ceterorl irărit credea, că va trebui să s'iați scirea înfricoșată deșpe reușita faptei criminale, totdeauna sună mai liber, decât întempera, așesa cel mai bun ajutor în cas de pericel, împădecase un nou atentat îngrizor. Acum însă, o faptă oribilă, sevărită după cum se vede cu mai multă șegece și cu mai multă rezoluțiune, a reze și vietei țarului urmărit fără milă, un capăt subit dar înfricoșat.

Facem aci o succintă descriere a atentatelor îndreptate contra țarului, în ordine cronologică.

La 1/4 Aprilie 1866, Dimitrie Carakasov trase un revolver asupra împăratului, pe când acesta, prăsînd grădina publică se suia în trăsură. Giutul greș ținea în urma loviturii, ce un locuitor, Ivanovici Komisarov, deta ucigășului, răzorușul a fost ridicat la rangul de nobil, cară asunsul după o lungă instrucțiune, fu eșesat și 35 complici fură condamnați la închisoare și deportațiune.

La 25 Maiu (6 Iunie) 1867, întorcedu-nu Alexandru II cu Napoleon III de la revista militară prin pădurea Buloniei lîngă Paris, un fugat polonez, numit Berezowski, trase cu un revolver asupra împăratului. Giutul greș ținea, atentatului fu condamnat de jurații din Paris la deportațiune pe viață și muri în Noua-Caledonia.

La 2/4 Aprilie 1879, fostul învătător Soloviev, trase patru focuri de revolver asupra împăratului, pe când acesta s'ar făcea plîmburii se obișnușă pe dinaintea edificiiul statului maior. Țarul remase neatină. Făptuitorul a fost prins de ofecler de gendarmii Koch și eșesat la 28 Maiu (9 Iunie) 1878).

La 1 Decembrie 1879, pe când împăratul se întorcea dela Livadia la St. Petersburg, tronul curlei fu aruncat în aer. În apropiere de Moscova Două vagone au fost nimecitate cu totul. Nici un om n'ar perit.

La 5/17 Februrie 1880, se facu în palatul de eamă al împăratului o eplosie. Nici un membru din familia împărească n'ar fost rănit, din contra 25 oameni din gardă, dintre cari 5 muriră pe loc. Mîna se aruncă supț odăia de gardă, ce se afla de desupt saloniului, în care familia împărească zăcea cealal. Familia întărînd, nu se

adunase încă în salon, când se fien exploziv. Imprăpastă dormință și fu deșteptată prin defănțări. A doua zi se găsi pe masa Imperătrului un număr al ziarului nihilistilor. Trei templari, cari locuiau în subterană fură arestați.

Un atentat, al 6-lea, care nu a fost conștient nici-odată în mod oficial, dar care a fost mult discutat de țările europene, este acela cu șimle călei ferate, umplute cu materii explozive; însă nu s'a realizat. Intrinderarea a fost descoperită mai înainte ca conjurații să poată escapa planul lor, la calea ferată dela Cherson.

Revista politică.

Șibla, în 6 Martie.

În linia primă este și astăzi evenimentul cel grozav, care s'a întâmplat Duminică în Petersburg. Este de însemnat între toate căde se dă despre urmările atentatului, că foile rusești care poartă constituționea. Așa scrie „Strana”: „Referențele momentane extraordinare justifică un cuvânt pe față.” În decursul articolului pledează pentru împunerea responsabilității capului împăriei. Consilierii să fie responsabili de greșele lor pe toate terrene și nu tarul.

„Republique Française” grămădește pe Alexandru III cu atâtea mângâieri, încât și pentru o foaie monarhică ar fi prea mult. Landele lui Gambetta însă au provocat o furtună în foile radicale.

Socialiștii din London au scut de moartea împ. Alexandru încă Duminică după amiazi. În cerurile acestora se vorbește cu siguranță, că Alexandru III va da Rusiei constituțione (Rocșca totuși și de înstrăințare, că se prinde pe 500 franci, că până a nu trece anul Rusia va avea constituțione).

Dela Atena se scrie, că negocierile din Constantinopol nu vor duce la scop. Poarta nu vrea să dea Greciei nici barem Preveza. Armăria se continuă și în Grecia și în Turcia.

Înmormântarea lui Aug. Treb. Laurian.

(28 Februarie 1881).

Cea din urmă zi a lunii Februarie era hotărât să închidă în anul pământului re-măniea trecătoare ale veteranilor luptător pentru lumină, Laurian.

Umbră plămăntăcă a ilustratului bărbat e depusă în slănta biserică Lucaci.

E timp încă până la ora fixată a ceremoniei înmormântării, și cu toate aceste, strădale din jurul bisericii sânt inundate de public.

Lumea curge din toate părțile capitalei.

La 12 care și jumătate, mulțimea e așa de compactă, în cât cu greu o poți străbate.

Decorații și arșet în mijlocul bisericii. La ceașca necunoscută familie având înfrigorare usă, între alții, pe ministru Dabja, arhitectul Bărbă, artistul Pașale; la sfârșit vedem prieteni; spre altar, săt clerici; are în partea apusă venerabilul președ al Adunării deputaților, d. C. A. Rosetti; d. ministru al afacerilor străine, B. Boerescu; d. delegațione Camerii; d. Titu Maiorescu; d. P. S. Aureliian, P. Ghica; d. general Davila, d. senator D. Sturza și președintele Academiei, Ion Ghica; d. rector al Universității Zolomit; d. deputat N. Ionescu, Mărazescu, Masilo, d. Al. Crețulescu, primul Președ al Curții de casajie, prietel G. Bibescu, d. Ventura, M. Diamandi din Bravov, dr. Râmnician, dr. Felix și alte notabilități.

La ora 1, l. P. S. S. mitropolit Ionit al Moldovei, fost elev al defunctului, începe serviciul religios.

În timpul slujbei vine un ajutorat al M. S. Rogala, maior Maghera, cu o mare și frumoasă coroană, care e depusă pe oșez.

După terminarea serviciului religios, l. P. S. S. mitropolit Moldovei vine e cventare, unde se roasă fațete și operele demnului său profesor.

Apoi delegații Academiei Române, bătărașe pe Șos, de pe anumiți biserici, cu un ton plin de emoție, face biografia vechiului său prein de lapte pentru sașuna română.

Carul funebra pornește spre cimitir. În fruntea convoiului stă scoala primărie. După ea scoala normală Carol I, apoi scoala de agricultură și silvicultură, și cea de meserii; gimnaziul; școala mare cu clasă în limba în dolii; o parte din coronele mortare arătate purtate de elevi; corurile, apoi preșpi și carul funebra. Cordoanele oșezului sânt făcute pe rând, de dd. general Davila, V. A. Urechii, Ion Ghica, Cernătescu, Zolomit, E. M. Grăditeștan, Francuși, Orăscușcu, C. F. Robescu, și Anăneșcu.

În urma carului funebra, urmau necunoscuții și, preștenii lor de aproape, apoi reprezentanții Domnitorului, d. I. L. Hellade Rădulescu, d. director general al telegrafelor și poștelor, primul profesor al „Școlii libere”, corul didactic, primar, secundar și universitar; studenții diferitelor facultăți de medicină, literă, științe, drept; magistrați; în sfârșit un număr de peste 2000 persoane din toate ramurile societății.

Facultatea de medicină a asistat în corpore.

Venia apoi muzica militară, armată de o companie de vânturi, în fine, un lung șir de trăsuri, cari încheiau imboldul cortegii.

Procesionea se oprește înainte Universității, unde o mulțime înnoie și aștepta fapărită pe sfârșitul totuarele. Pereterele Universității sânt tot așa de pline, ca și strada. Nu se mai vedea nici începutul nici sfârșitul acestor mări de oameni.

Dupa primul Academicii, d. Cernătescu, cavintăză în numele profesorilor universitari. Vorbește și d. C. Dobrescu, președintul societății universitare „Unirea” în numele tuturor studenților.

În dreptul liceului St. Sava, d. profesor T. Ionescu rotesc un frumos discurs în numele vechilor elevi ai marelui Laurian, actuali profesori la liceul St. Sava.

Pe coasta dealului Filaret, aproape de cimitir, o companie de soldați infanteriști prezentă arma și muzica lor cântă „Înmormântarea” când carul mortuar ajunge în dreptul lui.

Se întorc învecii din Valea Pilargășii unde conluseră pe un căpitan de linie.

Eran aproape 5 oșezuri, când procesiunea funebra ajunge la cimitirul Șerban Vodi. Mare și bine meritat era numrul corozărilor cari au adus omagiul ilustratului public.

M. S. Vodă a trimis o coroză mare de violele de Parma, în mijlocul căreia se vedea un cerc de frumoase roze.

Vechii elevi ai defunctului depășe o coroză mare de frunțe aurie de stejar. Dese bande de mătăse albe purtau în scolare de aur: „Batalionul corozărilor” și „Școala națională” Români de peste Carpați, altele o coroză cu inscripții: „Triumfulul dela 1848—49, marelui soldat român din partea Românilor de peste Carpați.”

Liceul Matei Basarab, o coroză cu cuvintele: „Fundatoriul, școlilor române venerabile și recunoscîndu.” Societate Transilvania, a figurat cu o coroză mare de lauri: „Recunoștință eternă domnului președint.”

Coroana instituțiilor: „Spre eternă amintire ilustratului bărbat Laurian.” „Omagiul ilustratului Aug. Treb. Laurian.” Coroana din partea universităților Școlii Centrale, a profesorilor liceului St. Sava, a gimnaziului Cautemir-Vodă instituțiilor „Helade” și apoi acea „Educaționei Române” a școlii normale a societății p. inv. poporului român a seminarului central, a Societății didactice a oșezilor și a profesorilor dela astilă Elena Doamna a Coropului didactic primar, a societății învățătorilor, „Unirea”, a gimnaziului Lazar, a Episcopiei semănătorii Sf. Mitropolitului, a societății studenților în medicină

a elevilor liceului Matei Basarab și alte câteva, fără nici o inscripție.

Marginea mortuului, d. Misail în numele societății „Transilvania”, rotesc un discurs din cele mai importante, din punct de vedere istoric; apoi d. general Davila, un discurs improvizat, plin de inimă și de vervă. Dă și că ilustratului Laurian, învâțatul pe Domnul fier și limba noastră l'a învățat să simț românesc. Câte cuvinte frumoase l'a învățat, atâtea sentimente frumoase i'a sădit în inimă.

Timoni fier pe înaintă s'a mai vorbit nimeni deșt se aștepta să vorbească dd. Ma. Ionescu, Marzeșu, N. Ionescu, Aureliian și Maniu.

La întoarcere, se părea că un alt conviț funebra vine spre oraș, atât de mulți însoșitori la locuința eternă pe care, a căru memorie va rămâne în vece nețesată din inimile românesce.

Pentru soția și fi ilustratului defunct nu va fi de aci înainte o schimbare mai frumoasă, mai împătorește și mai sfântă, de cât atunci, când vor merge la cimitir să viziteze mormântul, să depună coroză pe piatra mormântului și să verse o lacrimă în amintirea supoșii tatălui lor. Când soția va merge să oare de laurime sala piatra cea rece a mormântului, când fi vor înghețușca la marginea lui, de-o dată cu durerea o mângâiere înțersă va străbate întreaga lor ființă, atât cel ce doarme acolo, a fost dintre cei alșei.

Discursul.

Roștit cu ocășimă înmormântării, de dl inspector general Dr. Davila.

Frăgiilor! Din toate numeroasele discursuri elemente, înnoimae, cari s'au roștit și cari au depins viața ilustratului reșosat, ași topeșe, ași simți, că țara a pierdut pe cel mai eminent dascăl.

Aug. Trebion Laurian a fost d. scul de frunte al poporului român.

Vește aduși lini și bătălii, școlari și profesori, vește deșpăți și senatori, vește reprezentanți din toate clasele societății, delegați din toate școlile primare, normale, din liceele, dela universitate, dela societatea pentru învățatura poporului român, din societatea didactică, din academia națională, toți sânt mișcați, toți au adus coroză pe acest mormânt, cări coroză cea mai frumoasă și cea mai mare este din partea Domnitorului.

O jumătate de secol, Aug. Trebion Laurian a fost dascăl, a fost profesor de limba și literatura română, de istoria națională, de filozofie.

Că dascăl, el pretindea în țate apostol al românilorului, al unirei naționale, și la apusul vieții sale, el a profetat limba și literatura latină la universitate va sorginta a limbei materne.

Timp de o jumătate de secol, el a fost facila de lumină a școlărilor și a pionir în inimile lor amoni limbi materne, amoni patrii.

În toate generațiile dar, de 50 de ani, au învățat limba și istoria națională din cărțile sale populare.

Harta sa, despre Dacia română, e conșcută de toți copii, ecia este lipită de zidurile școlărilor și învâță înțerea gimnaziului strămoșesc, redemptă și întărită și credința lor în viitoriu.

Aug. Trebion Laurian a fost înzestrat cu toate talentele, cu toate virtuțile, cu toate aspirațiile mărețe de dascăl, de om de cetățean și din această cauză el ce drept cuvânt au fost gloria fericea, de a fi ales ca dascăl al învățării noastre Domnitorii.

El a învățat pe Maria Șos limba maternă, și a învățat coroză românească a deșt în inima sa o atemă de simț românesc, și pe acest pământ roșit simțina a dat roș de mărețe, ecia Domnitorului nostru a probat, că semănțele patriotice au prins rădăcini al ținei în inima sa, prin încrederea ce a crețat naționale și armate!

Și nu aș să fie așa aceste adfieri încred. Ferii Domnitorului a putut deveni gloria clipătar, care relinviță viața strămoșescă

a condus armata pe câmpul de bătălii și după un roșbi victorios a patat proțama independentă țerei.

Dascăl Aug. Trebion Laurian a avut dar o dulce măngâiere a școlărilor sale, veșde realizată o parte din visurile tinerețelor sale.

Biserica și școala au fost temelile statului român: astăzi nașuna întreagă este lângă Domnitorul, lângă drăpăul fier și simbolul nașunii.

Și armata este o școală a nașunii și în timp de pace sa trebură să fie școala cea mai măreță de învățatură pentru popor.

Marele dascăl a spus astăzi, care va dea roade și nu s'indoiți, generațiile viitoare vor realiza toate ideile și aspirațiile sale.

Tinerimea privește cu mândrie la această viață, cât vede, că faptele bune sânt respălate: Domnitorul alături cu școlarii, nașuna întreagă prin delegații ei, dește omagiile de recunoștință pe acest mormânt.

Dascăl Aug. Trebion Laurian sa murit, numai reșimțale sale materiale sa murit în pământ; moarte n'există; din sufire naște viață; căștărie, sentimente, aspirațiile sale de mărețe nașune trăsese în inimile noastre și vor fi trecute ca o moștenire la copii, la urmașii noștri.

Memoria sa este înorlată!

Să fie fîrta aporului! T.

Conferența monetară internațională din Paris.

Deprețierea argintului în anii din urmă și pererile, de care se veș amenințat mai cu sarmă Statele cu bimetalismul, au determinat pe guvernul francez, ca să convoace o conferență monetară internațională la Paris, unde se va întruni în luna viitoare și va delbera asupra mijloacelor, prin care s'ar pută remedia răul. Dela rezultatele acestei conferențe va depinde în cea mai mare parte răul. Dela rezultatele acestei conferențe va depinde în cea mai mare parte și succesul cu noul sistem monetar, ce l'a inaugurat România prin baterea monetei de 5 lei, ca moneta de valoare. Deciziunile conferențelor vor avea dar urmări destul de însemnate, întrucât să încă, a se interesa România de ele și a căuta, ca să fi reprezentat și Statul român la acea conferență, în care se va decide acum și de el. Ca să ne convingem de importanța nunitei conferențe pentru statul vecin, n'avem de cât să considerăm motivele, care an îndemnat pe Francezii de la sua inițiativa pentru convocare și aceste, care determină pe celelalte State, de a adera necondiționat la propunerea franceză; precum și urmările, ce lo vor avea conclunșunile conferenței.

Se știe, că în Statele unimii monetae latine ecistă bimetalismul sau valuta de aur și de argint; cu alte cuvinte evaluările și plățile se fac în ambele metale, în aur și argint, pioson de 5 franci, după ce, negreșit s'a statorit un raport între ele; care fu 1:15 $\frac{1}{2}$, sau un gram de aur cunvăt ecival cu 15 $\frac{1}{2}$ grame argint curat ecival cu raport se lat, piazale de 5 franci; după acest raport valoreaș napoleonodurul 8 floreni și 10 cr, val. austr., și rubla rusă ecival 3 franci în aur.

În anii din urmă însă argintul a început a scăde față cu aurul: cauzele acestei scăderi nu sânt încă bine cunoscute până azi; atât se știe, că scăderea argintului s'a mărit prin creșterea Germaniei la valuta de aur curat ecival cu raport se lat, piazale de Germania la epoca unimii, în care e parte însă cu pierderi considerabile, așa că în urmă germania se veș echil. a oprii vândării germane de argint pentru alte timpuri mai favorabile.

Pe de alta parte s'a observat, că deși ecistă în statele unimii monetaș

trie. Plini de inspirație, micii copii repetară refrenul frumoasei poezii *Limba românească*:

O! Vorbiți, scrieți românece

Pentru Dumnezeu!

Celelalte declamațiuni în limba germană și franceză, asemenea au fost bune și până acum n'am asistat nici odată la o asemenea genială producție a unor copii de 5—10 ani.

Producția a fost onorată cu prețurile amănândorilor german, contele Veschling, aceleii austriece, contele Hoyos, baronul de Herz cu soția sa și alte persoane distinse.

* (Un gust de maritat plătit cu 40 napoleoni.) O babă, în vârstă mai bine de 60 ani, având gust de se mărta, și spunea merou gustul pe a vecini, lăudându-se tot deodată, că are baba de a dnce ca zestre viitorului ei bărbat. Un bun prietin și vecin al ei găsease un mire, nici mai mare nici mai mic de 25 ani, și vine cu densus la babă. Învoindu-se și voind ginerile să vadă babei ce va da ca dotă, baba scoate două fișeuri cu câte 20 napoleoni și i dă în mână viitorului ei soț ca să-l conștate de un mânt făcîi conștându-l. Îi întorcea babei dîcîndu-se pu bine și să-i dea după cumnise. Trece după peste dîcî și mirele nu se mai vede. Baba oftînd după densus, se duce la ladă să-și vadă banii, care'i procurase un ginerе așa de tîndr, dîcîndu-i negreșit în sine — că, dacă va perde pe acesta, tot eu i vor găsi un altul — care însă în spăina ei când, desfacînd fișeurile găsease, în loc de napoleoni, piese de 2 bani noi, noulețe. Se înghețe de sine, că mirele primise cu dîchete dotă, renunțînd la bînzăta. În desperare îndoităi perderi baba alergă la primar, care înaintîndu-a facerea tribunalului. Mai dîlele treceu înfățișarea acestui proces era și așa ibă, dar baba vîdîndu-se devenită subiectul unui ris general, a cerut tribunalului închiderea acțiunii, ce o facuse numai vecinului — căci cum se sciea porumbul burșare — declarînd, că numai are nici o pretențiune.

Posta din urmă.

București 17 Martie n. Președintele camerei C. A. Rosetti crede a fi interpretul simțimentelor camerei, cînd exprimă indignațiunea pentru omorul Țarului. Pentru noi Români evenimentul e cu atât mai intristător, cu cât Țarul a fost oaspele nostru.

— Dela London s'a telegrafat în 17 Martie: City este în agitațiune mare. Un polițist a descoperit că Mansion House, rezidența lord-marșalului cetății London era pe se aruncată în aer.

— „Agenze Russe” anunță: Mîno (5/18 Martie) apare un circular al ministrului de externe adresat reprezentanților Rusiei în străinătate. Circularul va cuprinde programa politică a împratului celui-pou. Provisoriu s'au așezat împratul și împărătesa în palatul de earn.

Bibliografie.

(Scolastic.) D-le Redactor! În data ce a apărut cartea de aritmetică a d-lui P. Klein on Dina, profesor de matematică la gimnaziul m și director la școala societății neguțatorilor români din Brașov, o am cerut cu vine interes, o am examinat din toate punctele de vedere și aflîndu-o corectă, o am introuș în clasă mea dînd-o în mână elevilor mei începători din anul II și mîi sîu în posesia plecută, a pute constata cu deplină satisfacțiune, că în țaga de carte multe luni am obținut rezultatele cele mai îmbucurătoare. Simțim o mare bucurie observînd progresul treptat al elevilor mei, cum, pe baza ma-

terilor petrecute, ei înaintin din și în și tot mai mult, deșteptîndu-se și agerindu-se mințea, și cu aceasta mîndrindu-se interesul lor pentru a rezolva dîteritele probleme din manual. Și aceasta o fac scolarii cu plăcere, fiind exemplele alose astfel, că un ul este în legătură cu celalalt, unul servese spre lămurirea și înlesnirea priceperii celalalt, o dovadă înveredată deșupra valoarea cărței lui Dima lucrută din nou și dezvoltată principii pedagogice.

Aceste fiind preferențele cărții dîui dîrofior Dima, care are de scop a depărta mehanismul din aritmetică și din cartea a promova judecarea elevilor, ceea ce e lucrul principal cu deosebire în școala elementară, unde are a se pune temeiul învățăturilor însufletele elevilor, mîm astfel îndemnat, în întovărit instruciunii, a recomandă coligărilor mei cartea de aritmetică cea mai metodică și prin urmare cea mai corespunzătoare din câte s'au scris până acum la noi Români, și care merită a fi introușă și a se da în mîinile elevilor, îndată ce a învățat să cetească, și cu această ocaziune îmi permit totodată a ruga pe dl autor să binevoască a continua opera sa venind în ajutor cu luminele sale și elevilor anului III, IV, V, și VI-ia din școalele elementare. A. — B. —

Bursa de Viena și Pesta

din 17 Martie 1881

	Viena	Pesta
Renta de aur	112.15	112.35
1 embleon de oblig. de stat dela		
franci de for orient. ang.	85. —	85.50
1 semleon de oblig. de stat dela		
franci de for orient. ang.	101. —	101.75
1 oblig. de for orient. ang.	87.25	88.75
Impuneri austriece	127.50	127.50
Obligăiuni ang. de reempenșare		
pe pînzăminti	96. —	96.75
Obligăiuni ang. cu clauză de		
scrieșie	95.25	95.75
Obligăiuni eng. de reempenșare		
pe tîmpe	95.75	95.25
Obligăiuni eng. tîmpe, cu clauză		
de scrieșie	94. —	93.50
Obligăiuni austriece, transilvane		
de scrieșie	94. —	94.75
Obligăiuni austriece croato-slavo-		
ne	97. —	94.50
Obligăiuni eng. de reempenșare		
pe tîmpe de vin	94.25	94.75
Datori de stat din Anglia	73.45	73.50
Datori de stat din Anglia	75.05	75.75
Renta de aur austriece	91.50	92.50
Renta de stat dela 1860	130. —	130. —
Aspini de bancă austriece-ang.	810. —	810. —
Aspini de bancă austriece-ang.	293.50	293.50
Aspini de bancă de credit ang.	288.50	289. —
Sorți îngreșite cu pensii	117.25	113.25
Sorți de reșchita Transilvaniei	107.60	103. —
Argent	2.53	—
—	2.53	—
Napoleon	9.29 ¹ / ₂	9.30
100 mare napoleon	57.30	57.30
Londra (pe pînză de trei luni)	117.60	117.75

Economic.

Sibiu 15 Martie n. Pro. bestelilor Gr. n. 7—8; gr. n. 4—5; 5.50—6.50; Căcară 5.80; Ors 3.90—4.20; Ors 2.20—2.50; Căcară 2.30—2.50; Mălăie 4. —; Cărti 4. —; Cărti de mîncare 1.50—1.75; Mălăie 4. —; 9—10; Linte 4. —; 11—12; Pașole 4.50—5.00 pe 60 chilo; Pînză de plin de 65, Sibiu 4. —; 70—72 Unasare de porc 6.65—6.85; Sîmburi pe 50 chilo 4. —; 50 chilo 4. —; Cărti de mîncare 1.50—1.75; Lămînărie de 50 chilo 6.00—5.50; Sîmburi pe 25—35, fîn pe 60 chilo 1.20—2.00; Căncășor 60 chilo 2. —; 30. Lemnărie verde de foin pe metru cub e 3.50 Spirit pe grad 55—60; orș pe chilo: carne de 1.10—1.45—65 er. Carne de vișă 65—65 er. Carne de porc 40—42; carne de berbec — er. — oasă 10 de 15 er.

Făgăraș, 11 Februarie n. Pro. bestelilor Gr. n. 7.50—8.50; Căcară 5.80—6.50; Ors 3.90—4.20; Ors 2.20—2.50; Căcară 2.30—2.50; Mălăie 4. —; Cărti 4. —; Cărti de mîncare 1.50—1.75; Mălăie 4. —; 9—10; Linte 4. —; 11—12; Pașole 4.50—5.00 pe 60 chilo; Pînză de plin de 65, Sibiu 4. —; 70—72 Unasare de porc 6.65—6.85; Sîmburi pe 50 chilo 4. —; 50 chilo 4. —; Cărti de mîncare 1.50—1.75; Lămînărie de 50 chilo 6.00—5.50; Sîmburi pe 25—35, fîn pe 60 chilo 1.20—2.00; Căncășor 60 chilo 2. —; 30. Lemnărie verde de foin pe metru cub e 3.50 Spirit pe grad 55—60; orș pe chilo: carne de 1.10—1.45—65 er. Carne de vișă 65—65 er. Carne de porc 40—42; carne de berbec — er. — oasă 10 de 15 er.

(Cereale.) Temperatura, dîce „Romanul” a fost foarte delă în cursul ultimii

săptămîni. Ploi cădețe în cea mai mare parte a țării au accelerat totuși săpăci, înlesnind astfel reluarea lucrărilor agricole de primăvară.

Sciri primite de prii porturilor ne anunță, că Dunărea s'a liberat de sloi și în părțile sale de jos; societatea de navigațiune a anunțat în consecință începerea circulațiunii vapoarelor sale; mișcarea de exportațiune a cerealelor a început și ea și se semnală. Deja în portul Galați comercianți au și în creșt cerealele pe basteimentele aflate în port. Văzînd de grădă s'au făcut până acum foarte nelăsinate și numai de porumb aosi: Porumbul nostru acum s'a vîndut cu 34—36 chilo de 310 chil. Porumbul bătut adă la finele lui Martie se oferă cu 34 chilo, fără mule coreri.

De prii țării occidentale, dîiare ne spun, că timpul a fost în genere favorabil semănturilor. În Franca grad de toamnă a căștigat în mare parte; agricultura profită de dulceața temperaturii pentru a face semănturi importante de orș, și această operațiune se execută în cele mai bune condițiuni.

Pe piețele Franței grădă se manșin firea. În Anglia asemenea prețurile sînt bine manșinate. La Liverpool s'a constatat o urcare de 25 c. la uta de chih, asupra grănelor și la Mark Lane; grădă egizează un obținut un avans de 6 dinari și 1 șiling, car' grădăle străine un avans de 6 dinari.

Estras din foaia oficială Budapești Kőzlöny.

Licitățiuni: în 9 Aprilie și 9 Maia imob. reamănu după Iulie Wolf în Brașov; în 11 Aprilie și 11 Maia imob. lui George și Sara Bologai în Apatza (trib. Brașov); în 13 Maia și 13 Iunie imob. soției lui Francisc Veres în Odohei (trib.); în 27 Aprilie imob. soției lui Luca Mirăsiuți, Maria Saabo, în Pogăcea (trib. Oșorhei); în 13 Aprilie și 13 Maia imob. lui Ioan Mihai în Calbor (trib. cerc. Sibiu); în 30 Maie și 30 Aprilie imob. lui Francisc Bittai în Sîngătin (trib. Sibiu); în 20 Aprilie și 20 Maia imob. lui Ioan Bora în Moșna (trib. cerc. Olanda); în 3 Maia și 3 Iunie imob. lui Carol Zangerl în Alba-Iulia (trib.) în 22 Martie și 22 Aprilie imob. lui Michail Luceats în Morlaca; în 21 Martie imob.

reamănu după Ioan Paris în Fîdel de meșii; în 21 Martie și 21 Aprilie imob. lui Irinie A. ta în Fîdel de mijloc judec. cerc. Huedin); în 20 Aprilie și 20 Maia imob. și imob. lui Ioan Bora în Moșna (trib. cerc. Olanda); în 14 Aprilie imob. lui Ioan Iacob și soji în Oșorhei (trib.); în 22 Martie imob. lui Ioan Arș și soji în Cizer (trib. cerc. Oahalm); în 26 Martie imob. Cătarine Liencser în Vurper; în 24 Martie imob. lui Samoil Halmer în Sibiu (trib.).

Nr. 55. [30] 1—3

CONCURS.

Pentru ocupare parohiei vacante Boiu de clasa a treia, protopresbiteratul Giougiului I pe baza ordinățiunii consistoriale din 13 Februarie s. c. Nr. 552 R. se scrie concurs a treia orară cu termiu de 4 săptămîni dela Antia publicare.

Emolumentele sînt: 4. Jucere pămînt arătoriu, dela 110 familie căte o măsură mare de cucuz sfermat și stola usnată, care compute în bani, dau laolaltă un venit anual de 212 fl. 60 c.

Concursurile înscrite în sensul prescrierilor statutului organic și a regulămintului pentru parohii, sînt a se adresa la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Hondol, 2 Martie 1881. Oficiu protopresbiteral al Giougiului I.

Vasiliie Pipos m. p., protop.

Publicațiune. 1—3

În urma emisiunii înaltului Ministeriu regu-garic de culte și instrucțiune publică din c. Nr. 5230, prin aceasta se face cunoscut: că la **institutul reg. ung. de moști în Sibiu**, se deschide cursul învățămîntului în **2 Maia 1881**. Prima la acest curs va avé loc în localitățile scoale pe strada iermei (Wintergasse) nr. 26 pîngă producerea atestatului de botex, de moralitate și ubificațiune.

Sibiu, 18 Martie non 1881. Comisiunea examinatoare.

Bilanțul

Instiut de credit și de economii „ALBINA”

cu 31 Decemvre 1880.

Active:	fr.	Passive:	fr.
Capital social, 3000 acțiuni à fl. 100 anume	300,000	1000 acțiuni	100,000
2000 acțiuni ca fond de garanție al scrierilor fonciare	200,000	2000 acțiuni ca fond de garanție al scrierilor fonciare	200,000
Fondul de rezervă al acționarilor	24,015.60	Dupneri pentru fructificare	762,519.60
Scrieri fonciari în circulațiune	181,400. —	Fond. de gar. ale reunimilor de credit	17,417.20
Interesele fond. de garanție ale reunimilor de credit	2,296.15	Fondul de rezervă al reunimilor de credit	37,619.30
Fondul de rezervă al scrierilor fonciare	46,200. —	Fondurile de garanție ale creditorilor potecari și interese	688.76
Efecte după specificațiune	66,818.76	Dividende neridate	1,709. —
Realități	50,300.97	Fondul de pensii al funcționarilor institutiului	1,045. —
Fond. de gar. al scrierilor fonciari	1,153,969.07	Interese anticipate pro 1881	9,057.59
schimburi de bancă fl. 578,588.93	35,941.38	Creditori	601.59
schimburi și obligațiuni dela reunimii de credit	30,126.42	Procurt curat	37,640.44
Împrumuturi pe hipotece	217,520.32		
Credite fecce	67,895.76		
Împrumuturi pe efecte	4,776. —		
Efecte după specificațiune	66,818.76		
Realități	50,300.97		
Fond. de gar. al scrierilor fonciari	1,153,969.07		
schimburi de bancă fl. 46,200. —	35,941.38		
efecte după speci-	66,818.76		
ficațiune	1,153,969.07		
Fondul de pensii al funcționarilor institutiului	1,045. —		
Mobiliarul	2,416.09		
după amortisarea de	241.67		
Debitori și interese restante	70,870.35		
	1,538,799.07		1,538,799.07

Sibiu, 31 Decemvre 1880. E. Macăraia m. p., I. Popescu, m. p., V. Roman m. p., R. Petric m. p. șefii de direcțiune, șefii de direcțiune, director executiv, comptabil.

Subsemnatul comitet am examinat bilanțul present și confruntdndu-l cu registrele principale și auxiliare ale societății purtate în bună ordine, l'am găsit în consonanță cu aceleși și în toată regăsi.

Sibiu, 17 Martie 1881. [31] 1—1

Comitetul de reviziune: August Sear m. p., Dr. Aurel Băieș m. p., Antalu Schia m. p., Iane Ceriș m. p.

Editura și tiparul tipografiei archidiecezane.

Redactor responsabil: Nicolau Cristea.